

Pr. 58. num. 30.

1772, 10

QVAESTIO
IVRIS CONTROVERSI
AN
**PROHIBITIO PATRIS
IN TESTAMENTO DE NON DIVI-
DENDA HEREDITATE CVM MA-
TRE COHEREDE IMPEDIAS
DIVISIONEM**

QVAM

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA

PRAE SIDE

D. CHRISTIANO HENR. BREVNING

PROFESSOR. PVBLIC. ORDIN. IVR. NAT. ET GENT.

ET SOCIETAT. LITER. DVISBURG.

SOCIO

IN AVDITORIO PETRINO

DIE X. JANVAR. ANNO CICIDCCCLXXII.

DEFENDET

CAROLVS ADOLPH. LVDOV. FERBER

CAMIT. LVSAT.

LIPSIAE
LITERIS RYMPFIIS.

AN

PROHIBITIO PATRIS
IN TESTAMENTO DE NON DIVIDEN-
DA HEREDITATE CVM MATRE
COHEREDE IMPEDIAT
DIVISIONEM.

§. I.

Et prima illa atque antiquissima testamentorum forma atque origo, quam expōnit *Corn. v.* BYNKERSHOEK *Obseru. Lib. II. Cap. II.* et TREKELL in *Tr. de Origine Testamentifac. apud Romanos*, et ipsae leges clare docent, quam sancta fuerit illa testamento obligatio, ut vix a testatoris voluntate recedere, saluo ex eo testamento acquisito iure, licuerit. In testando enim suae familiae legem dicebat familiae pater, ita enim Decemuirii: PATER FAMILIAS, VTI LEGASSIT SVPER PECVNIAE TVTELAE-
VE SVAERI, ITA IVSESTO. Accedit praeterea, quod liberalitati, quae in testamento a testatore exercetur, legem ipse testator ordinare ac dicere valeat, ita ut, conditione apposita atque impleta, heres tantum sibi ius

III

ius acquirat. Hinc fideicommissorum familiae aliarumque rerum, quarum alienationem prohibuit testator, causam habent. Posset ex ea testandi licentia deduci illa prohibitio de non deducendis Falcidia atque Trebellianica quartis et trecenta alia. Formamus itaque regulam, quae a testatore in testamento scripta, ordinata, sancta, illa sancte observanda custodiendaque erunt. Iam videbimus, an haec regula generalis adeo vera sit, ut non interdum suum perdat officium. Non in omnes species inquiramus, in quibus forsitan exceptio concipi posset a regula, de unica tantum controversa quaestione dicamus.

§. II.

Fecerat Titius testamentum, in quo et coniugem et quos habebat filios heredes scripsérat aequis forsitan partibus, atque adiecit prohibitionem, ne ad diuisionem prouocent, sed ut in communione permaneant liberi. Iam oritur quaestio: *An haec prohibitio de non dividenda hereditate cum maire coherede impediatur diuisionem?* Si ex iis, quae supra dedimus, res iudicanda, adfirmatiua placeret sententia. Negandum enim non esti cuius liberum esse debere, qua conditione, quae lege heredem facere velit. Dein, cum in heredis scripti arbitrio positum, an adire velit hereditatem, an vero repudiare, consequi licet, eum, qui adiit hereditatem, simul ad omnia ea se obligasse, quae in illis tabulis testamenti ordinata erant. Potuissest itaque, nisi ea, quae seruari voluerat testator in testamento, seruare vellet, repudiare heres hereditatem, sive se ab eo adimplendo liberare. Accedit in proposita specie nouum pondus. *Pater erat, qui legem heredibus liberis adscriperat, ut cum matre in communione permanerent.* Iam si ad domesticum illud patris familias apud Romanos imperium in res suas respicimus, quid impedit patrem, quominus rebus suis hanc legem ferre, eaque lata, res suas obligare potuerit.

§. III.

§. III.

Sed his non obstantibus magis in eam declinarem sententiam, quae diuisionem postea suscipiendam concedit. Et quanta quanta etiam Romanis olim fuerit in liberos potestas atque imperium, tamen re accuratius perspecta et exhibitis temporum nostrorum rationibus, vix haec paterna autoritas tantum efficiet, ut in illam, de non erescunda hereditate, legem sola aditione consensisse videantur heredes. Quis enim nostris moribus patri tantum in liberos concedet ius, quantum de solis Romanis ipse IUSTINIANVS in §. 1. 3. de patr. pot. adserit. Quamvis enim occidendi, noxae dandi, vendendie ius parentibus ademtum fuerit ante seculum Iustinianum; tamen in familia liberi semper rebus adnumerabantur, neque Iustiniane iure intuitu patris personae habebantur. At nostra aetate, nostris moribus ac iuribus aequior est sententia, quae educandi quidem necessitatem imponit, atque disciplinam propterea parentibus indulget, liberis vero adeo in familia ius perlonae concedit. Non ergo apud nos imperans pater legem fert, sed testator tantum pater, ut ex notione imperii domestici in res suas nulla hodie duci possit conclusio.

§. IV.

Nec maior erit autoritas ac vis eorum, argumentorum, quae concedere videntur patri prohibendi ius, quo minus divisio fiat. Concedimus equidem testatori ius, libere de rebus suis disponendi, neque negamus eidem potestatem adscribendi conditionem, sub qua heredi sua relicturus sit bona. At nemo adfirmabit, propter, quod a testatore adscripta sit conditio, omnem quoque conditionem obligatoriam fore, quam testator heredi scriperit. Etsi ponamus, patrem tanquam per conditionem diuisionem cum matre coheredi prohibuisse,

isse, tamen non videtur ea conditio ita comparata, ut obligatoria fieri possit. Si enim ad P A V L U M in L. 14. §. 2. ff. commun. divid. respicimus, qui scripsérat: *Si conueniat, ne omnino diuisio fiat: huiusmodi pactum nullas vires habere manifestissimum est:* videor concludi posse, de quo obiecto non omnino valide pacisci potest, nec illud obiectum tanquam licita conditio poni poterit. Si ergo pactum, ne diuisio fiat, inefficax est, quo iure conditio a parente apposita efficax esse poterit, quam heredibus posuerat testator, ne diuisio inter eos fiat. Nec errare videtur HEINECCIVS Doc. ff. p. n. §. 229. qui in eo quaerit causam, cur nec pactum de prohibita diuisione valeat, quod *societas mater sit discordiarum.* Quamvis enim communem amoris coniunctionem requirere videantur leges in materia societatis atque communionis, ut socios fratrum loco ponat; tamen ab experientia argumentum ductum est, non ab ipso officio. Debebant amare inuicem se socii, an vero in facto ament; an ob interesse cuiusvis nullae interueniant rixae: alia quaestio est.

§. V.

Neque obstat, quod adeundo, vel si ex regula scribendum, *immiscendo se bonis agnouerint voluntatem defunctorum testatoris heredes liberi.* Cedimus quidem in regula, adeundo hereditatem heredem obligari ad ea praestanda, quae in testamenti tabulis scripta sunt. Sed haec regula in variis causis officium perdit. Nam fac turpem adscriptam conditionem vel iniustam. Quis negat hereditatem posse adiri, salvo eo, quod non teneatur heres adimplere conditionem illam vel turpem vel iniustam adpositam. Dixerat ICtus: quae facta laedunt pietatem, verecundiam, et quae sunt contra bonos mores, nec nos facere posse credendum. Comparabant haec per se quidem possibilia facta cum impossibilibus, et sic heredem liberabant a necessitate.

cessitate adimplendae conditionis. Nec aliter compara-
ta est prohibitio illa a testatore apposita: ne fiat diuisio
cum matre coherede. Si enim verum est, pactum *ne
omnino diuisio fiat*, nullas habere vires: in aditione vero
hereditatis ob id, quod quasi contraxisse videatur heres,
requiratur maxime consensus: fieri nequit, ut si expresse
conuenire nequeant coheredes: ne omnino diuisio fiat,
nec sola aditione vel tacito consensu obligari posse, ne
omnino diuidant.

§. VI.

Tandem ubi testator pater diuisionem prohibens
communionem volebat esse matris cum liberis. Iam ve-
ro quaestio altioris erit indaginis, an non magis noceat
illa communio, quam quod conducat. Possunt quidem
cogitari species, in quibus pater diuisionem prohibendo
liberorum utilitatem respexit. Fingamus patrem impu-
beres liberos reliquisse heredes simul cum matre, eundem
que prohibuisse, quominus diuisio fiat. Per se patet,
liberos impuberis ad diuisionem prouocare non posse,
nisi ob necessitatem, vel aliam iustam causam ex Decreto
magistratus fiat, ut eoniiciant ex L. 17. C. de praed. et al.
reb. min. At quid? si mater secundo nubere velit. Itane
adhuc valeat illa prohibitio de non diuidenda heredita-
te? Necessa sane erit, ut liberis ex priori matrimo-
nio progenitis paterna constituantur, atque ut diuisio fusi-
piatur. Quis non videt, si adeo statuere velimus, con-
tinuare illam communionem, tamen sub intelligendum
sane erit: *rebus ita flantibus*: Simulac ergo aliqua causa
oriatur inter illos cohaeredes, quare vel amplius nolint,
vel non possint continuare communionem hereditatis,
semper ipsis liberum erit prouocare ad diuisionem. Fac
ergo filias adesse viri potentes inter liberos coheredes,
fac easdem viris nubere velle nubendique habere occasio-
nem,

8

* * *

nem, dotesque esse constituendas, quis eas prohibeat, quominus prouocare possint ad diuisionem non obstante prohibitione de non eradicanda familia in testamento patris praescripta. Imo ponamus filios coheredes iustae aetatis suam sibi statuere velle oeconomiam atque fortunam fixam sedem, quis ob illam in testamento adscriptam hereditatis non diuidundae prohibitionem arceat filium a prouocatione ad diuisionem hereditatis, quo sua paterna consequi possit.

§.VII.

Quae cum ita sint, vix mihi videtur sententia, illam prohibitionem a testatore hereditati adscriptam de ea non diuidenda legem non facere coheredibus, quominus, si vel necesse sit, vel e re ipsorum esse videatur, prouocare possint ad diuisionem. Consentiens nobiscum est ALEXANDER Volum. II. Consil. 18. qui hanc prohibitionem testamento oppositam continere arbitratur conditions in L. 14. ff. pro. socio appositas. Et recte addit BACHOVIVS ad Treutler. Vol. I. Disput. XIX. Th. XIV. lit. J. Vtique non videtur perpetuam et praecisam necessitatem imponere voluisse, quin et si voluisse, ad obligandas heredes voluntas eiusmodi inefficax futura esset. Quare si impuberibus liberis heredibus ea prohibitio adscripta, ex decreto magistratus tutor eorum nomine, sin maiorennes vel ipsi liberi, vel si rem videatur, mater coheres ad diuisionem ipsius communis adhuc hereditatis prouocabunt, inuitis etiam quibusdam, quippe si omnes de diuidendo consentiant, dubium nullum superesse videtur, nisi forsan aliqua specialis lex publica adsit, quae quid contra hanc iuris communis opinionem statuat.

Leipzig, Diss., 1772 A-R

3

f

TA-70L

nur 23. Stck. höher verka.

Bri. 58. num. 30. 1772, 10.

QVAESTIO
IVRIS CONTROVERSI
AN

PROHIBITIO PATRIS
IN TESTAMENTO DE NON DIVI-
DENDA HEREDITATE CVM MA-
TRE COHEREDE IMPEDIAT
DIVISIONEM

QVAM

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA

PRAESIDE

D. CHRISTIANO HENR. BREVNING

PROFESSOR. PVBLIC. ORDIN. IVR. NAT. ET GENT.

ET SOCIETAT. LITER. DVISVRG.

SOCIO

IN AVDITORIO PETRINO

DIE X. IANVAR. ANNO CCCCCCLXXII.

DEFENDET

CAROLVS ADOLPH. LVDOV. FERBER

CAMIT. LVSAT.

LIPSIAE
LITERIS RVMPFII S.

